

Les dones als carrers de Castelló - Levante de Castelló - 15/03/2016

El Dia De La Dona

Les dones als carrers de Castelló

► Seria interessant comptar amb un llistat de carrers per facilitar i contrastar la informació i poder comprovar els percentatges reals dels carrers amb nom de dones i amb nom d'homes, amb una biografia de les persones a les quals es dediquen els carrers, a més del geoportall de l'ajuntament

Consol Aguilar
CATEDRÀTICA DEL DEPARTAMENT
D'EDUCACIÓ DE LA UNIVERSITAT JAUME I

■ Al segle XX, després de les quatre Conferències Mundials de la Dona convocades per Nacions Unides, es va incorporar a l'agenda pública la creació d'un nou marc legal: actuar contra la discriminació des de la sensibilització de la població contra la desigualtat i la creació d'opinió pública a favor de la igualtat. Les polítiques d'igualtat municipals han incorporat a l'agenda pública diverses actuacions.

L'Ajuntament de Montevideo destaca que donar nom als carrers d'una ciutat amaga, en general, la història de la ciutat, i també en el fons desigualtat, discriminació i violència. Per això són necessàries polítiques institucionals lligades a la defensa de la igualtat, dels drets humans. Diverses investigacions remarquen la gran desigualtat entre homes i dones en els noms dels espais públics i tenen com a objectiu solucionar l'absència de les dones del reconeixement social que es mereixen pel seu paper en el desenvolupament i transformació social, cultural i política de les ciutats, des del reconeixement explícit de la seua contribució històrica i del seu protagonisme. Per això cal visibilitzar les seues aportacions personals i professionals i, a més, divulgar la seua història a tota la ciutadania,

des del reconeixement del resultat de la creació i treball de moltes dones.

El Fòrum Feminista **Maria de Maeztu** ha realitzat l'anàlisi de carrers dedicats a homes i a dones de Vitòria, destacant que les vies amb nom de dones no ocupen, generalment, la mateixa jerarquia urbanística que les dels homes, són secundàries, i no anomenen passejos, places

o avingudes i, consegüentment va proposar un llistat de dones per donar nom als carrers.

Trobem diverses experiències com la proposta de la Plataforma «Amb nom de Dona» de Còrdova defensant l'equiparació del nombre de carrers dedicats a homes i dones i que, amb el suport de tots els grups polítics, es va aprovar l'any 2007 a l'ajuntament.

En aquesta línia s'han posicionat altres ajuntaments com Florència (Itàlia), que va aprovar l'any 2008 que el 50 % de les noves vies hauran d'estar dedicats a dones per corregir la desigualtat que existeix també a peu de carrer. Propostes i acords, que donaran pas a accions concretes en el llistat de carrers, s'han produït en diversos pobles i ciutats com per exemple, Durango, Saragossa o València al llarg de l'any 2015, amb la finalitat d'enriquir els noms dels carrers amb un llistat de noms de dones reconegudes, incorporant la seua memòria a la xarxa viària.

A Castelló tenim pocs noms de dones visibilitzats als carrers, en un percentatge molt inferior, i un evident desequilibri,

A Castelló tenim pocs noms de dones visibilitzats als carrers, i un evident desequilibri, en relació al dedicats a personatges masculins

en carrers dedicats a defensors dels drets de les dones i intel·lectuals importants (**Clara Campoamor**, **Concepción Arenal**), escriptores (**Rosalía de Castro**, **Amalia Fenollosa**, **Concha Espina**), compositores/con-

Elena Sanz.

Pilar Grangel.

Enriqueta Armer.

Purificación Escribano.

certistes (**Matilde Salvador Segarra**, **Josefina Cruzado Tárraga**), filàntropes (**Isabel Ferrer** i **Maria Agustina**), reines (**Isabel la Catòlica**, **Isabel II**), santes (**Bàrbara**, **Pola**, **Àgueda**, **Catalina**, **Elena**), Mares de Déu (del Carme, de Lourdes, de la Balma, del Lledó, del Roser, Dolors), santes i/o religioses (**Rosa Molas**, **Maria Teresa González Justo**), empresàries (**Maria Dolores Boera**, **Teresa Sales de Belenguer**) i carrers diversos sense identificar

(D'Àgata, de l'Aragonesa, de Maruca, de la Donzella,). Tan sols una avinguda i un Grup lligats a la presència religiosa (Mare de Déu del Lledó i del Carme), i una plaça (Maria Agustina).

Seria interessant comptar amb un llistat de carrers, per facilitar i contrastar la informació i poder comprovar els percentatges reals dels carrers amb nom de dones i amb nom d'homes, amb una biografia de les persones a les quals es dediquen els carrers, a més del geoportall de l'ajuntament. Un bon exemple és el Nomenclàtor de Catalunya de carrers amb noms de dones (www.carrersdones.cat), web desenvolupada amb la col·laboració de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, eina col·laborativa i oberta a totes les persones que vulguen participar.

Propostes de noms

Obviament cal ampliar la presència al llistat de carrers de noms de dones amb importància global perquè la seua importància és universal, però també local pel seu naixement, el seu significat o la seua transcendència. Aquestes són algunes propostes que, entre totes i tots podem ampliar.

Algunes dones que, per exemple, haurien d'estar per mèrits propis en la guia de carrers castellonencs nascudes a la ciutat i/o lligades a Castelló són: **Elena Sanz**, **Elena Armand**, **Nicòlassa Sanz** i **Mari-**

tinez de Arizala, (Castelló 1844-París 1898), contralt d'òpera i una de les millors veus reconegudes en el món de la seua tessitura, va cantar a la Scala de Milà, també va cantar a l'Òpera de París i l'Òpera de Viena; **Pilar Grangel Arrufat** (Castelló 1893-Montpeller 1987), professora racionalista, responsa-

ble de l'escola Pestalozzi de Sants a Barcelona. Va militar en «Mujeres Libres», el lema d'aquesta agrupació era «la re-

volució serà amb les dones o no serà», defensant que la transformació social, havia d'anar unida a la igualtat dels homes i les dones.

Enriqueta Armer Agut (Castelló 1912-Mèxic 1998), anomenada «la palometa del Front Popular», va ser la mestra republicana i feminista amb més projecció pública a la II República i la dona que més missions de les «Missions Pedagògiques» va dur a terme; **Purificación Escribano López** (Albacete 1950-Castelló 2011), figura rellevant i imprescindible del feminisme castellonenc i de la investigació castellonense, catedrática de Química de l'UJI amb una nodrida trajectòria investigadora que inclou la recuperació de les dones científiques, col·laboradora d'investigació de diverses universitats nacionals i internacionals, va ser directora del CUC, vicerectora d'investigació de l'UJI i fundadora del Seminari d'Investigació Feminista i de Gènere de l'UJI (actual Institut d'Investigació Feminista Purificación Escribano).

També és necessari recuperar al costat de les intel·lectuals, científiques, artistes, esportistes, professionals o polítiques, les dones lligades als oficis i aquelles dones sense estudis que van realitzar una tasca important i, recuperant els seus noms i biografies des de l'espai urbà. És un exercici de compromís cívic i de memòria històrica.